

Úradnými jazykmi Európskeho súdu pre ľudské práva sú anglický jazyk a francúzsky jazyk. Tento preklad nie je pre Súd záväzný.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation does not bind the Court.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction ne lie pas la Cour.

Prehľad – Medzinárodné únosy detí

máj 2018

Tento prehľad nie je vyčerpávajúci a nie je pre Európsky súd pre ľudské práva záväzný.

Medzinárodné únosy detí

„...[V] oblasti medzinárodných únosov detí musia byť záväzky uložené zmluvným štátom článkom 8 [Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd](#)¹ vykladané vo svetle požiadaviek [Haagskeho dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí](#) [(ďalej aj „Haagsky dohovor“)] z 25. októbra 1980... a požiadaviek [Dohovoru o právach dieťaťa](#) z 20. novembra 1989... a relevantných pravidiel a zásad medzinárodného práva uplatniteľného na vzťahy medzi zmluvnými stranami...

Tento prístup zahŕňa kombinovanú a súladnú aplikáciu medzinárodných nástrojov, a to obzvlášť v prípade Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [(ďalej aj „Európsky dohovor“ alebo „Dohovor“)] a Haagskeho dohovoru, s ohľadom na ich účel a dosah na ochranu práv detí a rodičov. Takéto zohľadňovanie medzinárodných ustanovení by nemalo vyústiť do konfliktu či opozície medzi rôznymi dohovormi, za predpokladu, že Európsky súd pre ľudské práva [(ďalej aj „Súd“)] bude schopný naplno vykonávať svoju úlohu, konkrétne zabezpečiť plnenie záväzkov prijatých vysokými zmluvnými stranami Európskeho dohovoru..., vykladaním a aplikovaním ustanovení Dohovoru spôsobom, ktorý činí jeho záruky praktickými a efektívnymi...

Rozhodujúca otázka je, či sa v rámci voľnej úvahy, ktorú majú štáty v danej oblasti, dosiahla spravodlivá rovnováha, ktorá musí existovať medzi protichodnými záujmami, ktoré

¹ Čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ustanovuje: „Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.
2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti,

sú v hre – záujem dieťaťa, oboch rodičov a verejného poriadku – berúc však do úvahy, že v prvom rade treba zvažovať najlepší záujem dieťaťa, a že cieľ prevencie a okamžitého návratu zodpovedá osobitnej koncepcii najlepšieho záujmu dieťaťa...

Najlepší záujem dieťaťa sa nezhoduje so záujmami otca alebo matky... [a] v kontexte žiadosti o návrat podľa Haagskeho dohovoru, ktorá je preto odlišná od konania o zverenie do osobnej starostlivosti, koncept najlepšieho záujmu dieťaťa musí byť vyhodnocovaný vo svetle výnimiek poskytovaných Haagskym dohovorom, [obzvlášť tých,] ktoré sa týkajú plynutia času... a existencie vážneho nebezpečenstva... Táto úloha pripadá v prvom stupni vnútroštátnym orgánom dožiadaného štátu, ktoré majú, okrem iného, výhodu priameho kontaktu so zainteresovanými stranami. Pri plnení svojej úlohy podľa článku 8 Európskeho dohovoru vnútroštátne súdy disponujú voľnou úvahou, ktorá však podlieha európskemu dozoru, ktorým Súd preskúmava podľa Dohovoru rozhodnutia prijaté orgánmi v rámci ich voľnej úvahy.

K súladnému výkladu Európskeho dohovoru a Haagskeho dohovoru... možno dospieť, ak budú dodržané nasledovné dve podmienky. Po prvé, faktory spôsobilé založiť výnimku z aplikácie Haagskeho dohovoru ... vo vzťahu k okamžitému návratu dieťaťa, musí dožiadaný súd riadne zvážiť. Súd musí prijať rozhodnutie, ktoré je v tomto ohľade dostatočne odôvodnené, aby umožňovalo Súdu overiť si, či tieto otázky boli efektívne preskúmané. Po druhé, tieto faktory musia byť vyhodnotené vo svetle článku 8 Európskeho dohovoru ...

Napokon, ... článok 8 Dohovoru ukladá v tomto ohľade vnútroštátnym orgánom osobitnú procesnú povinnosť: pri posudzovaní žiadosti o návrat dieťaťa, súdy musia zohľadniť nielen preukázateľné tvrdenia o vážnom nebezpečenstve pre dieťa v prípade návratu, ale musia tiež pri rozhodnutí uviesť osobitné dôvody vo svetle okolností prípadu...

Taktiež, keďže ... Haagsky dohovor ustanovuje návrat dieťaťa do štátu jeho obvyklého pobytu, súdy sa musia uistiť, že v tejto krajine sú presvedčivo poskytované primerané záruky a v prípade známeho rizika, že sú zavedené konkrétne ochranné opatrenia.“ ([X proti Lotyšsku](#) (sťažnosť č. 27853/09), rozsudok veľkej komory z 26. novembra 2013, odseky 93 – 108)

Stážnosti podané rodičom, ktorému druhý rodič uniesol dieťa

[Ignaccolo-Zenide proti Rumunsku](#)

25. január 2000

Po tom, čo sa sťažovateľka rozviedla, francúzsky súd právoplatne rozhodol, že dve deti pochádzajúce z manželstva majú žiť s ňou. V roku 1990, počas letných prázdnin, deti pobývali so sťažovateľkiným bývalým manželom, ktorý mal dvojité francúzske a rumunské občianstvo a žil v Spojených štátoch. Na konci prázdnin však odmietol vrátiť deti sťažovateľke. Potom, čo niekoľkokrát zmenil adresu so zámerom uniknúť americkým úradom, ktorým bola vec predložená podľa Haagskeho dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980, sťažovateľkinmu bývalému manželovi sa podarilo v marci 1994 utiecť do Rumunska. Dňa 14. decembra 1994 bukurešťský súd prvého stupňa vydal príkaz na vrátenie detí sťažovateľke. Snahy sťažovateľky o vykonanie príkazu však boli neúspešné. Od roku 1990 sťažovateľka videla svoje deti len raz, na stretnutí zorganizovanom dňa

---

hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.“

29. januára 1997 rumunskými úradmi. Sťažovateľka tvrdila, že rumunské úrady nepodnikli dostatočné kroky na zabezpečenie rýchleho vykonania súdnych rozhodnutí a uľahčenie návratu jej dcér k nej.

Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na základe toho, že rumunské úrady nevyložili primerané a účinné úsilie na vynútenie práva sťažovateľky na návrat jej detí a tým porušili jej právo na rešpektovanie rodinného života. Súd zdôraznil najmä, že úrady neprijali opatrenia na zabezpečenie návratu detí k sťažovateľke, ktoré sú ustanovené v článku 7 Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980.

Pozri tiež: rozsudok vo veci **Cavani proti Maďarsku** zo dňa 28. októbra 2014.

Iglesias Gil a A. U. I. proti Španielsku

29. apríl 2003

Sťažovateľka namietala, že španielske úrady neprijali vhodné opatrenia na zabezpečenie včasného vykonania súdnych rozhodnutí, ktorými jej bolo zverené do starostlivosti jej dieťa, ktoré jeho otec zobral do Spojených štátov, a priznané výlučné rodičovské práva. Sťažovala sa najmä, že orgány sa dôsledne nezaoberali jej sťažnosťou na únos.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru, vychádzajúc z toho, že španielske úrady nevyvinuli primerané a účinné úsilie na vykonanie práva prvej sťažovateľky na návrat jej dieťaťa a práva dieťaťa byť so svojou matkou a tým porušili ich právo na rešpektovanie rodinného života. Obzvlášť zdôraznil, že úrady mali povinnosť uplatniť primerané opatrenia ustanovené Haagskym dohovorom z 25. októbra 1980 na zabezpečenie návratu dieťaťa k jeho matke. Úrady však neprijali žiadne opatrenia na výkon prijatých rozhodnutí v prospech sťažovateľky a jej dieťaťa.

Maire proti Portugalsku

26. jún 2003

Sťažovateľ, francúzsky štátny občan, namietal nečinnosť a nedbanlivosť portugalských úradov, keď nevykonali rozhodnutia francúzskych súdov, ktoré mu zverili do starostlivosti jeho dieťa, ktoré matka, portugalská štátna občianka, uniesla a vzala so sebou do Portugalska.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru, na základe zistenia, že portugalské orgány nevyvinuli primerané a účinné úsilie na vykonanie sťažovateľovho práva na návrat jeho dieťaťa. Súd najmä zdôraznil, že v podobných prípadoch sa vhodnosť opatrenia posudzuje podľa rýchlosti jeho implementácie. Konanie vo veci starostlivosti o maloletého si vyžadovalo urgentný prístup, keďže plynutie času mohlo mať nenapraviteľné dôsledky na vzťah medzi dieťaťom a rodičom, od ktorého bolo odlúčené. V tomto prípade Súd uznal, že problémy pri zisťovaní informácií o mieste pobytu dieťaťa boli spôsobené najmä správaním matky dieťaťa, ale zastával názor, že orgány mali prijať vhodné opatrenia, ktorými by sankcionovali nedostatočnú spoluprácu z jej strany. Dlhé obdobie, ktoré uplynulo predtým, než sa dieťa našlo, vytvorilo faktickú situáciu, ktorá sťažovateľa znevýhodňovala, obzvlášť s ohľadom na nízky vek dieťaťa.

Bianchi proti Švajčiarsku

22. jún 2006

Táto vec sa týkala únosu dieťaťa talianskemu otcovi matkou Švajčiarkou. Otec namietal dĺžku konania pred lucernskými kantonálnymi úradmi a zlyhanie švajčiarskych orgánov pri vykonávaní súdnych rozhodnutí nariaďujúcich návrat jeho syna do Talianska.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Rozhodol, že nečinnosť švajčiarskych orgánov v rozpore s cieľom a účelom Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 spôsobila úplné prerušenie kontaktu medzi otcom a synom, ktoré trvalo takmer dva roky a ktoré, vzhľadom na veľmi nízky vek dieťaťa, mohlo zapríčiniť narastajúce odcudzenie medzi nimi, čo nemohlo byť v najlepšom záujme dieťaťa. V súlade s tým Súd nemohol považovať právo na rešpektovanie rodinného života za účinne chránené, tak ako to vyžaduje Dohovor.

Pozri tiež: rozsudok vo veci **Monory proti Rumunsku a Maďarsku** zo dňa 5. apríla 2005; rozsudok vo veci **Carlson proti Švajčiarsku** zo dňa 6. novembra 2008 a rozsudok vo veci **Ferrari proti Rumunsku** zo dňa 28. apríla 2015.

Bajrami proti Albánsku

12. december 2006

V roku 1998 sa sťažovateľ a jeho manželka rozišli a manželka sa s ich dcérou (narodenou v januári 1997) odsťahovala k svojim rodičom. Sťažovateľ videl svoju dcéru po rozchode len raz, keďže bývalá manželka a jej rodičia mu odmietli umožniť styk s ňou. V júni 2003 podal návrh na rozvod. Zároveň požiadal políciu o zablokovanie dcérinho pasu z dôvodu, že jeho manželka plánovala zobrať dcéru do Grécka napriek jeho nesúhlasu. Napriek tejto žiadosti, sťažovateľovej manželke sa v januári 2004 podarilo odísť s dcérou do Grécka. O rozvode sa rozhodlo vo februári 2004 a dieťa bolo zverené do starostlivosti sťažovateľa. Tento rozsudok však nebol nikdy vykonaný.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Zdôraznil najmä, že rozsudok o zverení do starostlivosti nebol vykonaný približne počas dvoch rokov, pričom sťažovateľ na tom neniesol vinu, keďže pravidelne vykonával kroky na zabezpečenie návratu svojej dcéry. Odvolávajúci sa na to, že Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd od štátov vyžaduje prijatie všetkých potrebných opatrení na zabezpečenie opätovného stretnutia rodičov so svojimi deťmi v súlade s konečným rozsudkom vnútroštátneho súdu a bez ohľadu na to, že Albánsko neratifikovalo príslušné medzinárodné nástroje v tejto oblasti, Súd rozhodol, že vtedajší albánsky právny systém neposkytoval žiadny alternatívny rámec poskytujúci sťažovateľovi praktickú a účinnú ochranu, ktorú vyžadoval pozitívny záväzok štátu vyplývajúci z článku 8 Dohovoru.

Shaw proti Maďarsku

26. júl 2011

Po tom, čo sa sťažovateľ, írsky štátny občan žijúci vo Francúzsku a jeho maďarská manželka v roku 2005 rozviedli, súd rozhodol o zverení ich vtedy 5-ročnej dcéry do striedavej starostlivosti. V tejto veci mal Súd preskúmať, či – vo svetle ich medzinárodných záväzkov vyplývajúcich najmä z Nariadenia Rady (ES) o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností² a Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980, maďarské orgány vyvinuli primerané a účinné úsilie na zabezpečenie práva

---

² **Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003** z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (nariadenie Brusel II bis).

sťažovateľa na návrat jeho dieťaťa (ktoré matka zobrala do Maďarska a zapísala ho tam do školy bez sťažovateľovho súhlasu) a práva dieťaťa znovu sa stretnúť s otcom.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Poukázal najmä na to, že prešlo takmer 11 mesiacov medzi vydaním exekučného titulu nariaďujúceho návrat dieťaťa do Francúzska a tým, kedy matka s dcérou zmizla. Počas tohto obdobia boli jedinými prijatými vykonávacími opatreniami neúspešná žiadosť o dobrovoľný návrat dieťaťa a uloženie pomerne nízkej pokuty. Situáciu tiež zhoršovala skutočnosť, že prešlo vyše 3 a pol roka bez toho, aby bol otec schopný realizovať svoje právo na styk. To bolo najmä zapríčinené tým, že maďarské orgány sa vyhlásili za nepríslušné v danej veci napriek existencii konečného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo osvedčené v súlade s článkom 41 nariadenia Rady z 27. novembra 2003.

Pozri tiež: rozsudok vo veci [Adžić proti Chorvátsku](#) zo dňa 12. marca 2015.

Karrer proti Rumunsku

21. február 2012

Táto vec sa týkala sťažnosti otca a jeho dcéry (narodenej v roku 2006) smerujúcej proti konaniu pred rumunskými súdmi podľa Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o jej návrat do Rakúska. Vo februári 2008 matka dieťaťa požiadala v Rakúsku o rozvod s prvým sťažovateľom. O pár mesiacov matka s dieťaťom opustili Rakúsko a odišli do Rumunska, pričom konanie týkajúce sa zverenia dieťaťa do starostlivosti stále prebiehalo. Sťažovateľ vtedy požiadal o návrat dcéry do Rakúska tvrdiac, že bola nezákonne premiestnená. V konečnom rozsudku z júla 2009 rumunské súdy rozhodli, že návrat dieťaťa do Rakúska by ho vystavil fyzickej a duševnej ujme.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**, pričom zistil najmä, že rumunské súdy nevykonali hĺbkovú analýzu na vyhodnotenie najlepšieho záujmu dieťaťa a nedali prvému sťažovateľovi možnosť čo najrýchlejšie konať pred súdom, ako sa vyžaduje podľa Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vykladaného vo svetle Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980. Ďalej, čo sa týka spravodlivosti rozhodovacieho procesu, prvému sťažovateľovi nebolo vôbec umožnené konať pred rumunskými súdmi či už priamo, alebo prostredníctvom písomných podaní. Napokon, Súd poukázal na to, že konanie podľa Haagskeho dohovoru trvalo na dvoch stupňoch súdov celkovo 11 mesiacov, pričom takéto konanie by však malo byť ukončené do 6 týždňov.

İlker Ensar Uyanik proti Turecku

3. máj 2012

Vec sa týkala konania iniciovaného sťažovateľom v Turecku s cieľom dosiahnuť návrat jeho dieťaťa do Spojených štátov amerických, kde žil so svojou manželkou. Manželka zostala v Turecku s ich dcérou, po tom, čo tam boli na dovolenke. Sťažovateľ namietal, že konanie pred tureckými súdmi bolo nespravodlivé, nakoľko súdy nekonali v súlade s ustanoveniami Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**, tým, že turecké súdy dôsledne nezhodnotili celkovú rodinnú situáciu sťažovateľa, okrem iného ju nepreskúmali vo svetle princípov ustanovených Haagskym dohovorom z 25. októbra 1980 a tým, že rozhodovacie procesy v tureckom právnom systéme nespĺňali procedurálne požiadavky obsiahnuté v článku 8 Európskeho dohovoru.

Raw a ďalší proti Francúzsku

7. marec 2013

Vec sa týkala nevykonania rozsudku potvrdzujúceho príkaz na návrat maloletých detí k ich matke do Veľkej Británie, pričom odlúčené deti mali zdieľané práva pobytu. Deti chceli zostať vo Francúzsku so svojím otcom. Sťažovatelia – matka uviedla, že koná vo svojom mene aj mene svojich dvoch maloletých detí – namietali, že francúzske orgány nezabezpečili návrat detí do Veľkej Británie.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**, tým, že francúzske orgány neprijali všetky dôvodne požadované opatrenia na uľahčenie výkonu rozsudku odvolacieho súdu z apríla 2009, ktorý nariadil návrat detí do Spojeného kráľovstva. Súd najmä dospel k názoru – v kontexte aplikácie Haagskeho dohovoru a nariadenia Brusel II bis³, že hoci názor detí bolo potrebné brať do úvahy, ich nesúhlas nevyhnutne nebránil ich návratu.

López Guió proti Slovensku

3. jún 2014

V máji 2009 sa sťažovateľovi a slovenskej štátnej občianke narodilo dieťa. Žili spolu v Španielsku do júla 2010, kedy matka zobrala dieťa zo Španielska na Slovensko a už sa nevrátila. Po jej odchode sťažovateľ na Slovensku inicioval konanie proti matke s cieľom dosiahnuť návrat dieťaťa do Španielska podľa Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980. Sťažovateľ namietal, že do tohto konania svojvoľne zasiahol svojím rozhodnutím Ústavný súd Slovenskej republiky a dôsledkom toho bol na dlhé obdobie zbavený možnosti kontaktu s dcérou.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Uviedol, že sťažovateľ nebol účastníkom konania pred ústavným súdom, ktoré viedlo k zrušeniu konečného a vykonateľného príkazu na návrat dieťaťa do Španielska vydaného všeobecnými súdmi. Nebol informovaný o konaní o ústavnej sťažnosti, ani sa ho nemohol zúčastniť, napriek tomu, že mal na tom legitímny záujem. Okrem toho, Súd zohľadnil, že ústavný súd do veci zasiahol v čase, kedy boli vyčerpané všetky prostriedky nápravy a to naznačovalo, že môže existovať systémový problém spočívajúci v tom, že tieto mimoriadne opravné prostriedky sú v návratovom konaní na Slovensku prípustné.

Pozri tiež: rozsudok vo veci **Hoholm proti Slovensku** zo dňa 13. januára 2015 (kde Súd konštatoval, že sťažovateľova sťažnosť podľa článku 8 Dohovoru je neprijateľná a rozhodol, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie v primeranom čase) samostatne, ako aj v spojení s článkom 13 Dohovoru (právo na účinný opravný prostriedok) a rozsudok vo veci **Frisancho Perea proti Slovensku** zo dňa 21. júla 2015 (v ktorom Súd rozhodol, že došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru).

Blaga proti Rumunsku

1. júl 2014

Sťažovateľ a jeho manželka, obaja rumunskí aj americkí štátni občania, mali 3 deti, narodené v rokoch 1998 a 2000. Všetci žili v Spojených štátoch amerických do septembra 2008, kedy matka zobrala deti do Rumunska a už sa nevrátili. Sťažovateľ namietal najmä, že rumunské súdy, ktoré v marci 2014 zverili deti do výlučnej starostlivosti ich matky, nesprávne vyložili ustanovenia Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980, odvolávajúc sa pri odopretí návratu detí do Spojených štátov výlučne na názor detí.

---

³ Tamže.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru, poukazujúc na to, že sa neprimerane zasiahlo do sťažovateľovho práva na rešpektovanie rodinného života tým, že rozhodovací proces podľa vnútroštátneho práva nevyhovoval požiadavkám na procesné záruky obsiahnutým v článku 8.

Hromádka a Hromádková proti Rusku

11. december 2014

Prvý sťažovateľ, český štátny občan, sa v roku 2003 zosobášil s ruskou štátnou občiankou. Pár sa usadil v Českej republike a v roku 2005 sa im narodila dcéra, druhá sťažovateľka. O dva roky manželka iniciovala konanie o rozvod a ona aj sťažovateľ požiadali o zverenie dieťaťa do svojej starostlivosti. V roku 2008, zatiaľ čo konanie stále prebiehalo, manželka zobrala dieťa do Ruska bez sťažovateľovho súhlasu. Sťažovateľ namietal, že ruské orgány nevykonali primerané kroky, aby mu pomohli opätovne nadviazať styk s dcérou.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru tým, že Rusko nespĺnilo svoj pozitívny záväzok podľa článku 8, keďže v rozhodnom čase nemalo zavedený potrebný právny rámec na zabezpečenie urýchlenej odpovede na medzinárodný únos dieťaťa. Ďalej, s poukazom na to, že od roku 2008 sa dieťa zžilo so svojím novým prostredím v Rusku a jeho návrat do starostlivosti otca by bol v rozpore s jeho najlepším záujmom, čo pripustil aj sťažovateľ, Súd **nepovažoval** rozhodnutie ruských súdov o neuznaní a nevykonaní rozsudku českých súdov z roku 2011 o zverení dieťaťa do starostlivosti sťažovateľa **za porušenie článku 8**. Nakoniec Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** vo vzťahu k ďalším opatreniam prijatým ruskými orgánmi po júni 2011, pretože tieto orgány neprijali všetky dôvodne očakávané opatrenia, ktoré by umožnili sťažovateľom udržiavať a rozvíjať rodinné vzťahy.

R. S. proti Poľsku (sťažnosť č. 63777/09)

21. júl 2015

Sťažovateľ, ktorého deti boli zadržované ich matkou v Poľsku, namietal, že poľské súdy nesprávne aplikovali Haagsky dohovor z 25. októbra 1980, keď rozhodovali o jeho žiadosti o návrat detí do Švajčiarska. Predovšetkým, súdy, založiac svoje rozhodnutie na rozhodnutí o zverení do starostlivosti vydané v rozvodovom konaní, podľa jeho tvrdenia nezohľadnili skutočnosť, že nikdy nedal súhlas s ich trvalým pobytom v Poľsku a že miesto ich obvyklého pobytu v tom čase bolo vo Švajčiarsku.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru. S ohľadom na celkové okolnosti prípadu bol toho názoru, že Poľsko nezabezpečilo sťažovateľovi právo na rešpektovanie rodinného života. Súd najmä uviedol, že v otázkach týkajúcich sa opätovného stretnutia detí so svojimi rodičmi, primeranosť opatrenia treba tiež posudzovať z hľadiska rýchlosti jeho implementácie, pričom takéto prípady vyžadujú urgentný prístup, keďže plynutie času môže mať nenapraviteľné dôsledky pre vzťahy medzi deťmi a rodičom, ktorý s nimi nežije. V sťažovateľovom prípade rozhodol, že čas, za ktorý poľské súdy dospeli ku konečnému rozhodnutiu, nezodpovedal akútnosti situácie. Navyše, nebolo namietané a už vôbec nebolo preukázané, či vo vnútroštátnom konaní alebo v konaní pred Súdom, že návrat detí do Švajčiarska by nebol v ich najlepšom záujme.

M. A. proti Rakúsku (sťažnosť č. 4097/13)

15. január 2015

Sťažovateľova partnerka vo februári 2008 premiestnila ich dcéru z Talianska, kde rodina žila, do Rakúska. Sťažovateľ namietal, že rakúske súdy nevykonali dva rozsudky talianskych súdov nariaďujúcich návrat jeho dcéry do Talianska.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru** tým, že rakúske úrady nekonali rýchlo, obzvlášť v prvom konaní a že procesný rámec neľahčoval rýchle a účinné vedenie návratového konania. Celkovo, sťažovateľovi nebola poskytnutá účinná ochrana jeho práva na rešpektovanie rodinného života.

G. S. proti Gruzínsku (sťažnosť č. 2361/13)

21. júl 2015

Vec sa týkala konania vedeného v Gruzínsku o návrat sťažovateľkinho syna, narodeného v roku 2004, na Ukrajinu. Jej bývalý partner sa na konci letných prázdnin 2010 rozhodol nechať ich syna v Gruzínsku so svojou rodinou, pričom on sám žil v Rusku a syna v Gruzínsku len príležitostne navštevoval. Sťažovateľka namietala najmä to, že gruzínske súdy odmietli nariadiť návrat jej syna na Ukrajinu a sťažovala sa na dĺžku návratového konania.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru** tým, že rozhodovací proces pred vnútroštátnymi súdmi podľa Haagskeho dohovoru predstavoval neprimeraný zásah do sťažovateľkinho práva na rešpektovanie rodinného života. Dospel najmä k záveru, že v predmetnom prípade došlo k nedostatkom pri skúmaní znaleckých a iných dôkazov zo strany gruzínskych súdov pri návratovom konaní. Konkrétne, pri určovaní, čo by bolo v chlapcovom najlepšom záujme, súdy neprihliadli na správy sociálnych pracovníkov a psychológa, ktoré obsahovali závery, že chlapec trpel nedostatkom kontaktu s oboma rodičmi a na situáciu, ktorá bola ťažko pochopiteľná. Skutočne bolo otáznе, či ponechanie chlapca, ktorý prežil prvých šesť rokov života na Ukrajine, v Gruzínsku v starostlivosti rodiny jeho otca – ktorá nemala žiadne opatrovnícke práva – a bez ktoréhokoľvek z jeho rodičov, bolo samé o sebe v jeho najlepšom záujme.

Henrioud proti Francúzsku

5. november 2015

Vec sa týkala neschopnosti sťažovateľa dosiahnuť návrat jeho detí, ktoré ich matka zobrala do Francúzska, späť do Švajčiarska. Sťažovateľ tvrdil, že francúzske úrady nepreukázali počas sporného konania potrebnú starostlivosť ani nevyvinuli dostatočné a primerané úsilie na zabezpečenie jeho práva na návrat jeho detí. Ďalej namietal porušenie svojho práva na prístup k súdu z dôvodu neprípustnosti jeho dovolania.

Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Uviedol najmä, že sťažovateľ v žiadnom štádiu konania pred odvolacím súdom nespomenul svoje odvolanie proti zrušeniu zákazu matke opustiť švajčiarske územie. Súd následne zohľadnil, že sťažovateľ, ktorý sa dobrovoľne pripojil k žalobe na strane žalobcu a bol zastúpený advokátom, neposkytol odvolaciemu súdu potrebné informácie, ktorými by spochybnil svoj tichý súhlas so situáciou. Súd ďalej rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru** (právo na spravodlivé súdne konanie), tým, že odmietnutie sťažovateľovho dovolania pre formálne príčiny, za ktoré zodpovedal prokurátor, znamenalo odňatie prístupu k súdu.

K. J. proti Poľsku (sťažnosť č. 30813/14)

1. marec 2016

Vec sa týkala sťažnosti poľského štátneho občana na konanie poľských súdov o návrate jeho dieťaťa do Spojeného kráľovstva, kde žil a kde sa dieťa narodilo a bolo vychovávané prvé dva roky života. Matka, tiež Poľka, odišla v júli 2012 s dcérou zo Spojeného kráľovstva na dovolenku do Poľska a už sa nevrátila. V následnom konaní vedenom podľa Haagskeho dohovoru poľské súdy zamietli otcovu žiadosť o návrat jeho dcéry.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru tým, že bez ohľadu na voľnú úvahu v predmetnej otázke Poľsko nespĺnilo svoje pozitívne záväzky podľa článku 8. Obzvlášť poukázal na to, že matka, namiesto toho, aby dokázala akékoľvek osobitné riziká hroziace jej dcére v prípade návratu do Spojeného kráľovstva, sa odvolávala len na rozpad manželstva a obavu, že dieťa by nesmelo opustiť Spojené kráľovstvo. Poľské súdy však akceptovali jej dôvody ako dostatočne presvedčivé pre prijatie záveru, že návrat dieťaťa – s matkou alebo bez nej – do jeho obvyklého prostredia v Spojenom kráľovstve by dieťa priviedol do neznesiteľnej situácie. Súd považoval posúdenie poľských súdov za zavádzajúce: po prvé, neexistovala objektívna prekážka matkinho návratu do Spojeného kráľovstva; po druhé, pri hodnotení, že návrat dieťaťa do Spojeného kráľovstva by nemal pozitívny vplyv na vývoj dieťaťa, súdy nezobrali do úvahy závery odbornej správy psychológov, že dieťa, schopné rýchlej adaptácie, bolo v dobrom telesnom a duševnom stave, bolo emocionálne naviazané na oboch rodičov a rovnako vnímalo Poľsko aj Spojené kráľovstvo. Napokon, Súd uviedol, že napriek uznávanému urgentnému charakteru konania podľa Haagskeho dohovoru uplynul rok medzi podaním žiadosti o návrat a konečným rozhodnutím, pričom túto dĺžku trvania poľská vláda nijako neodôvodnila.

Pozri tiež: rozsudok vo veci **G. N. proti Poľsku (sťažnosť č. 2171/14)** zo dňa 19. júla 2016.

M. K. proti Grécku (sťažnosť č. 51312/16)

1. február 2018

Vec sa týkala nemožnosti sťažovateľky, matky dvoch detí, vykonávať starostlivosť o jedného zo svojich synov (A.), napriek rozhodnutiu gréckych súdov, ktoré jej ho zverili do trvalej starostlivosti. Jej bývalý manžel žil s ich dvomi synmi v Grécku, zatiaľ čo ona žila vo Francúzsku. Sťažovateľka namietala najmä, že grécke orgány nepostupovali v súlade s rozsudkami gréckych a francúzskych súdov vydanými v jej prospech vo veci starostlivosti o jej syna. Ďalej tvrdila, že orgány odmietli uľahčiť návrat dieťaťa do Francúzska a nekonali o jej sťažnostiach na únos dieťaťa jej bývalým manželom.

Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8** (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života) Dohovoru, pričom usúdil, že grécke orgány prijali také opatrenia, ktoré bolo od nich rozumné očakávať pre naplnenie pozitívnych záväzkov vyplývajúcich im z článku 8 Dohovoru. Okrem iného, zobrali do úvahy najlepšie záujmy oboch bratov, a najmä A. a celkovú rodinnú situáciu a spôsob, akým sa postupom času zmenila. A., v tom čase 13-ročný, pred gréckymi orgánmi jasne vyjadril želanie zostať s bratom a otcom v Grécku. V tomto prípade, Súd poukázal najmä na to, že želanie vyjadrené dieťaťom, ktoré má dostatočnú rozumovú úroveň, je kľúčovým faktorom, ktorý je potrebné zohľadniť v akomkoľvek súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa dieťaťa týka. Právo dieťaťa byť vypočuté a byť zahrnuté do rozhodovacích procesov v rodinnoprávnom konaní, ktoré sa týka hlavne jeho, je tiež garantované viacerými medzinárodnými právnymi dokumentmi. Predovšetkým, článok 13 Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 ustanovil, že orgány môžu odmietnuť nariadenie návratu dieťaťa, ak dieťa proti návratu namietalo a dosiahlo vek a stupeň zrelosti, pri ktorých je vhodné jeho názor zohľadňovať.

Pozri tiež:

[Mitovi proti Macedónskej republike](#)

16. apríl 2015

[Vujica proti Chorvátsku](#)

8. október 2015

[Vilenchik proti Ukrajine](#)

3. október 2017

[Mansour proti Slovensku](#)

21. november 2017

[Edina Tóth proti Maďarsku](#)

30. január 2018

[Royer proti Maďarsku](#)

6. marec 2018⁴

[M. R. a D. R. proti Ukrajine \(sťažnosť č. 63551/13\)](#)

22. máj 2018⁵

Prebiehajúce konania

[Simões Balbino proti Portugalsku \(sťažnosť č. 26956/14\)](#)

Sťažnosť notifikovaná portugalskej vláde 9. novembra 2015.

[B. S. proti Poľsku \(sťažnosť č. 4993/15\)](#)

Sťažnosť notifikovaná poľskej vláde 22. augusta 2016.

[Adžić proti Chorvátsku \(č. 2\) \(sťažnosť č. 19601/16\)](#)

Sťažnosť notifikovaná chorvátskej vláde 1. septembra 2016.

[M. V. proti Poľsku \(sťažnosť č. 16202/14\)](#)

Sťažnosť notifikovaná poľskej vláde 9. februára 2017.

[Ushakov proti Rusku \(sťažnosť č. 15122/17\)](#)

Sťažnosť notifikovaná ruskej vláde 16. júna 2017.

Sťažnosť podaná rodičom, ktorý dieťa uniesol

[Eskinazi a Chelouche proti Turecku](#)

6. december 2005 (rozhodnutie o prijateľnosti)

Prvá sťažovateľka, ktorá je vydatá, navštívila Turecko so svojou dcérou, druhou sťažovateľkou, vtedy 4-ročnou, pôvodne za účelom krátkodobého pobytu, ale neskôr sa rozhodla zostať v Turecku napriek nesúhlasu otca dievčaťa. Potom podala návrh na rozvod. Dcéra jej bola predbežne zverená do starostlivosti, pričom predtým mali s manželom dieťa v striedavej starostlivosti. Manžel, žijúci v Izraeli, zase podal žiadosť o rozvod na rabínskom súde v Tel Avive, ktorý matke nariadil vrátiť dieťa do Izraela a uviedol, že ak to neurobí, bude

⁴ Tento rozsudok sa stane konečným podľa podmienok ustanovených v článku 44 ods. 2 dohovoru.

⁵ Tento rozsudok sa stane konečným podľa podmienok ustanovených v článku 44 ods. 2 dohovoru.

sa to považovať za neoprávnené premiestnenie dieťaťa podľa Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980.

Bolo začaté konanie na zabezpečenie návratu dieťaťa do Izraela. Jeho výsledkom bolo vydanie príkazu tureckými súdmi na vrátenie dieťaťa podľa ustanovení Haagskeho dohovoru. Otec podal návrh na výkon rozhodnutia. Na základe predbežného opatrenia nariadeného Európskym súdom pre ľudské práva podľa pravidla 39 Rokovacieho poriadku (predbežné opatrenia⁶) bol výkon príkazu odložený. Sťažovateľky namietali, že vrátenie dieťaťa do Izraela by bolo porušením ich práva na rešpektovanie ich súkromného a rodinného života. Podľa prvej sťažovateľky, odlúčiť dieťa od matky a poslať ho do krajiny, kde nemá žiadne vzťahy a ktorej jazyk neovláda, by bolo v rozpore s jeho najlepším záujmom. Ďalej argumentovala, že ak by jej dcéra bola poslaná do Izraela, bola by trvalo pozbavená práva na spravodlivé súdne konanie pred tureckými súdmi, keďže o rozvode a súvisiacich otázkach by rozhodoval rabínsky súd.

Súd vyhlásil sťažnosť za **neprijateľnú** z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. V celkovom kontexte veci uviedol, že v čase, keď izraelské ústredné orgány podali žiadosť o návrat dieťaťa, dieťa sa na účely Haagskeho dohovoru z roku 1980 považovalo za neoprávnené premiestnené. Ďalej, turecké orgány nemali žiadne opodstatnené dôvody na odmietnutie žiadosti, či podľa Haagskeho dohovoru alebo na základe toho, že potenciálne nedostatky konania, ktoré mohli byť v Izraeli vedené so sťažovateľkami, by mohli predstavovať zjavné odopretie spravodlivého súdneho konania. Zdôrazniac, že článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa má vykladať vo svetle Haagskeho dohovoru, Súd rozhodol, s poukazom na všetky predložené dôkazy, že pri rozhodnutí o návrate dieťaťa do Izraela turecké orgány neporušili svoje záväzky podľa článku 6 (právo na spravodlivé súdne konanie) alebo právo na rešpektovanie rodinného života zaručené článkom 8 Európskeho dohovoru. Súd tiež rozhodol o zrušení predbežného opatrenia nariadeného tureckej vláde podľa pravidla 39 Rokovacieho poriadku.

Paradis a ostatní proti Nemecku

4. september 2007 (rozhodnutie o prijateľnosti)

Prvá sťažovateľka, nemecká štátna občianka, opustila v roku 1997 svojho kanadského manžela. Kanadský súd jej zveril do starostlivosti ich štyri deti, ale zakázal jej premiestniť deti bez manželovho súhlasu. V lete roku 2000 sa s deťmi nevrátila z dvojtýždňového pobytu v Nemecku, kde požiadala o rozvod a zverenie detí do starostlivosti. Kanadský súd následne zveril deti do výlučnej starostlivosti jej manžela a nemecký odvolací súd nariadil sťažovateľke vrátiť deti manželovi. Keďže sťažovateľka opakovane odmietala splniť príkaz, nemecký okresný súd nariadil donucovacie zadržanie, aby ju prinútil prezradiť informácie o mieste pobytu detí. Príkaz stanovoval, že sťažovateľka bude prepustená okamžite po tom, čo budú deti vrátené. Sťažovateľkino odvolanie bolo odmietnuté a federálny ústavný súd nepripustil jej ústavnú sťažnosť. Bola zadržaná po dobu 6 mesiacov v roku 2003, ale neprezradila informácie o mieste pobytu detí.

Súd rozhodol o **neprijateľnosti** sťažnosti, považujúc sťažnosť prvej sťažovateľky v časti týkajúcej sa príkazu na zadržanie za zjavne neopodstatnenú. Osobitne uviedol, že jeden z cieľov Haagskeho dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z roku 1980 bolo zabezpečiť rýchly návrat detí do krajiny ich obvyklého pobytu, aby sa zabránilo ich postupnému zvykaniu na ich neoprávnené zadržiavanie. V predmetnom prípade

---

⁶ Ide o opatrenie prijaté v rámci konania pred Súdom, podľa pravidla 39 Rokovacieho poriadku, na návrh strany alebo inej dotknutej osoby, alebo z vlastnej iniciatívy Súdu, v záujme strán alebo riadneho vedenia konania. Pozri aj prehľad s názvom [Predbežné opatrenia](#).

Súd poukázal na to, že v čase nariadenia návratu odvolacím súdom boli deti odlúčené od svojho otca už takmer dva roky a v čase, keď okresný súd nariadil zadržanie prvej sťažovateľky, dokonca už takmer tri roky. Bolo preto mimoriadne dôležité ďalej nepredlžovať ich nezákonné zadržanie. Hoci zadržanie bolo najdrastickejším donucovacím opatrením podľa vnútroštátneho práva, prvá sťažovateľka bola pevne odhodlaná deti nevrátiť, čo dokazovala skutočnosť, že ich poslala ukrývať sa v zahraničí. Za týchto okolností Súd nepovažoval záver okresného súdu o tom, že by bolo neúčinné uložiť donucovaciu platbu za neprimeraný a príkaz na nariadenie donucovacieho zadržania za neproporčný.

Maumousseau a Washington proti Francúzsku

15. november 2007

Sťažovateľkami sú francúzska štátna občianka žijúca vo Francúzsku a jej dcéra, štátna občianka Francúzska a Spojených štátov, narodená v roku 2000 v Spojených štátoch amerických, kde žije so svojím otcom. Vec sa týkala návratu dieťaťa, vtedy 4-ročného, do Spojených štátov, v nadväznosti na príkaz francúzskych súdov z decembra 2004 na základe Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 a rozhodnutia amerického súdu o zverení dievčaťa do starostlivosti otca. Dieťa, ktoré malo obvyklý pobyt v Spojených štátoch, prišlo v marci 2003 s matkou na dovolenku do Francúzska. Matka sa následne rozhodla nevrátiť sa do Spojených štátov a zostať s dcérou vo Francúzsku. Sťažovateľka namietala najmä to, že návrat dieťaťa do Spojených štátov bol v rozpore s jeho najlepším záujmom a postavil dieťa do neznesiteľnej situácie vzhľadom na jeho vek. Ďalej tvrdila, že policajný zásah v dcérinej škôlke v septembri 2004 zanechal na jej dcére závažné psychologické následky.

Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia o nariadení návratu dieťaťa do Spojených štátov, bol názoru, že francúzske súdy zobrali do úvahy „najlepší záujem“ dieťaťa, ktorým bola jeho okamžitá reintegrácia do pre neho známeho prostredia. Obzvlášť starostlivo preskúmali rodinnú situáciu ako celok, preštudovali množstvo rozličných faktorov, vykonali vyvážené a odôvodnené vyhodnotenie príslušných záujmov a neustále sa snažili zistiť, aké riešenie je najlepšie pre dieťa. Súd tiež poukázal na to, že nenašiel dôvod považovať rozhodovací proces francúzskych súdov, vedúci k nariadeniu návratu dieťaťa, za nespravodlivý či neumožňujúci sťažovateľkám účinný výkon ich práv. Ďalej, pokiaľ išlo o podmienky výkonu príkazu na návrat, Súd poznamenal, že okolnosti policajného zásahu v škôlke boli výsledkom matkinho neustáleho odmietania odovzdať dieťa otcovi dobrovoľne, napriek tomu, že súdny príkaz bol vykonateľný vyše šesť mesiacov. Hoci policajný zásah nepredstavoval najvhodnejší spôsob ako riešiť podobné situácie a mohol spôsobiť traumatické následky, Súd uviedol, že sa uskutočnil pod vedením a za prítomnosti prokurátora, profesionálneho štátneho úradníka v oblasti práva s vysokou úrovňou rozhodovacej zodpovednosti, ktorej podliehali sprevádzajúci úradníci. Ďalej poznamenal, že, vzhľadom na odpor ľudí, ktorí sa postavili na sťažovateľkinu stranu, štátne orgány netrvali na pokusoch dieťa odvieť.

Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku

6. júl 2010 (veľká komora)

Prvá sťažovateľka, švajčiarska občianka, sa usadila v Izraeli, kde sa vydala a páru sa narodil syn. Keď sa obávala, že otec by dieťa (druhého sťažovateľa) zobral do zahraničia do ultra-ortodoxnej komunity, známej svojím horlivým získavaním stúpcov, telavivský rodinný súd uložil zákaz premiestniť dieťa z Izraela, až dokým nedovíši plnoletosť. Dieťa bolo dočasne zverené do starostlivosti prvej sťažovateľky a rodičovské práva a povinnosti mali

rodičia vykonávať spoločne. Právo otca na styk bolo následne obmedzené na základe jeho ohrozujúceho správania. Rodičia sa rozviedli a prvá sťažovateľka tajne opustila so synom Izrael a odišla do Švajčiarska. Švajčiarsky federálny súd, ako posledná inštancia, prvej sťažovateľke nariadil vrátiť dieťa do Izraela.

Súd rozhodol, že v prípade, **ak by rozhodnutie o nariadení návratu** dieťaťa do Izraela **bolo vykonané, došlo by** vo vzťahu k sťažovateľom **k porušeniu článku 8** Dohovoru. Súd najmä nebol presvedčený, že návrat dieťaťa do Izraela by bol v jeho najlepšom záujme. V skutočnosti bol švajčiarskym štátnym občanom a veľmi dobre sa zžil s prostredím v krajine, v ktorej žil nepretržite približne štyri roky. Hoci bol vo veku (7 rokov), kedy mal stále veľkú schopnosť adaptácie, skutočnosť, že by bol opätovne vytrhnutý zo známeho prostredia by pravdepodobne mala preňho závažné následky, ktoré museli byť porovnané s prípadnými výhodami, ktoré mohol návratom získať. V tejto súvislosti stojí za povšimnutie, že otec mal pred únosom dieťaťa obmedzené právo styku s ním. Navyše, medzičasom sa dvakrát oženil a stal sa znovu otcom, ale výživné na dcéru neplatil. Čo sa týka matky, Súd ďalej uviedol, že jej vynútený návrat do Izraela by predstavoval neprimeraný zásah do jej práva na rešpektovanie rodinného života.

Sneersone a Campanella proti Taliansku

12. júl 2011

Vec sa týkala rozhodnutia talianskych súdov o nariadení návratu malého chlapca (druhého sťažovateľa), žijúceho s matkou (prvou sťažovateľkou) v Lotyšsku, k otcovi do Talianska. Sťažovatelia tvrdili, že dotknuté rozhodnutie bolo v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa a porušovalo medzinárodné a lotyšské právo. Ďalej namietali, že talianske súdy vec prejednali v matkinej neprítomnosti.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8** Dohovoru. Uviedol najmä, že rozhodnutia talianskych súdov neboli dostatočne odôvodnené a nepredstavovali primeranú reakciu na psychologickú ujmu, ku ktorej by nevyhnutne došlo následkom náhleho a nezvratiteľného prerušenia úzkych väzieb medzi matkou a dieťaťom. Okrem toho, súdy nezhľadli žiadne iné riešenia na zabezpečenie kontaktu medzi dieťaťom a jeho otcom.

M. R. a L. R. proti Estónsku (sťažnosť č. 13420/12)

4. jún 2012 (rozhodnutie o prijateľnosti)

Sťažovateľkami boli matka s dcérou, ktorej otec sa domáhal jej návratu do Talianska podľa Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980. Sťažovateľky sa po výlete do Estónska nevrátili do Talianska. Sťažovali sa na konanie pred estónskymi súdmi a na ich rozhodnutia nariaďujúce návrat dieťaťa do Talianska.

Súd vyhlásil sťažnosť za **neprijateľnú** z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Konkrétne uviedol, že estónske orgány neprekročili rámec svojej voľnej úvahy pri odmietnutí matkiných argumentov o tom, že sa nemohla vrátiť do Talianska. Rovnako nič nenasvedčovalo tomu, že ich rozhodnutie o návrate dieťaťa bolo arbitrárne alebo, že si orgány nesplnili povinnosť dosiahnuť spravodlivú rovnováhu medzi súperiacimi záujmami, ktoré boli v hre.

Pozri tiež: rozhodnutie o prijateľnosti vo veci **K. H. proti Poľsku (sťažnosť č. 6809/14)** zo dňa 20. októbra 2015

B. proti Belgicku (sťažnosť č. 4320/11)

10. júl 2012

Vec sa týkala príkazu na návrat dieťaťa do Spojených štátov amerických po tom, čo ho matka zobrala do Belgicka bez súhlasu otca či amerického súdu. Sťažovateľky, matka a dieťa, namietali najmä, že vrátenie dieťaťa do Spojených štátov by ho pripravilo o matku a postavilo do neznesiteľnej situácie. Európsky súd pre ľudské práva požiadal belgickú vládu, podľa pravidiel 39 Rokovacieho poriadku (predbežné opatrenia)⁷, aby dieťa neposielala späť do Spojených štátov po dobu trvania konania pred Súdom.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Konkrétne zistil, že belgické súdy sa pri nariadovaní návratu dieťaťa do Spojených štátov dostatočne nesnažili zhodnotiť riziko, ktoré pre dieťa predstavoval návrat k otcovi; tiež mali zohľadniť plynutie času a integráciu dieťaťa v Belgicku. Súd tiež rozhodol o tom, že predbežné opatrenie nariadené belgickej vláde malo zostať v platnosti, kým rozsudok nadobudne právoplatnosť⁸ alebo kým Súd vydá iné rozhodnutie v tejto otázke.

X proti Lotyšsku (sťažnosť č. 27853/09)

26. november 2013 (veľká komora)

Vec sa týkala konania o návrate dieťaťa do Austrálie, krajiny jeho pôvodu, ktorú opustilo so svojou matkou vo veku 3 rokov a 5 mesiacov, podľa Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 a matkinej sťažnosti, že rozhodnutie lotyšských súdov o nariadení návratu porušilo jej právo na rešpektovanie rodinného života podľa článku 8 Dohovoru.

Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd**. Uviedol, že Európsky dohovor a Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 je potrebné aplikovať kombinovaným a harmonickým spôsobom a na prvom mieste majú byť najlepšie záujmy dieťaťa. V prejednávanej veci dospel k záveru, že lotyšské súdy nepostupovali v súlade s procesnými požiadavkami článku 8 Európskeho dohovoru, pretože odmietli vziať do úvahy preukázateľné tvrdenie o vážnom nebezpečenstve pre dieťa, ak by sa vrátilo do Austrálie.

Rouiller proti Švajčiarsku

22. júl 2014

Vec sa týkala premiestnenia dvoch detí z Francúzska do Švajčiarska ich matkou, ktorej bolo po rozvode udelené právo pobytu. Sťažovateľka namietala, že návrat jej detí do Francúzska, nariadený švajčiarskymi súdmi, bol porušením článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jej deti s ňou žili vo Švajčiarsku takmer 2 roky a tvrdila, že švajčiarske súdy neoprávnene aplikovali Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 pri nariadení ich návratu do Francúzska. Dodala, že názor detí nebol dostatočne zohľadnený.

Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8 Európskeho dohovoru**. Rovnako ako kantonálne a federálne súdy, ktoré rozhodli o odvolaní, konštatoval, že premiestnenie detí do Švajčiarska ich matkou bolo „neoprávneným premiestnením“ a že Haagsky dohovor neposkytoval dieťaťu slobodu výberu, kde chce žiť. Dôvody, pre ktoré jedno z detí podľa svojho tvrdenia chcelo zostať vo Švajčiarsku, preto nepostačovali na odôvodnenie uplatnenia niektorej z výnimiek z návratu dieťaťa ustanovených článkom 13 Haagskeho dohovoru, majúci na zreteli, že tieto výnimky je potrebné vykladať reštriktívne.

⁷ Pozri poznámku pod čiarou č. 6.

⁸ Rozsudok sa stal právoplatným 19. novembra 2012, podľa podmienok ustanovených v článku 44 ods. 2 Dohovoru.

Gajtani proti Švajčiarsku

9. september 2014

Sťažovateľka, občianka z Republiky Kosovo⁹, žila v „Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko“ so svojimi dvomi deťmi a ich otcom. V novembri 2005 sa rozišla s otcom detí a odsťahovala sa s deťmi k svojej rodine do Kosova. Tam sa vydala za talianskeho štátneho občana a odsťahovala sa s ním do Švajčiarska. V roku 2006 otec detí uskutočnil kroky na návrat detí do „Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko“. Sťažovateľka namietala najmä proti nútenému premiestneniu jej detí do tejto krajiny. Sťažovala sa tiež, že federálny súd rozhodol, že jej odvolanie bolo podané oneskorene, hoci ho podala v lehote uvedenej súdom nižšieho stupňa.

Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8** Dohovoru, konštatujúc, že príkaz na návrat detí do „Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko“ sa nejavil ako neprimeraný. Posudzujúc konkrétne otázku, či kompetentné orgány dostatočne zohľadnili názory detí, Súd s ohľadom na okolnosti prípadu konštatoval, že odvolaciemu súdu nemožno vyčítať, že odmietol vziať do úvahy námietky voči návratu vyslovené najmä sťažovateľkiným synom. Rozhodovací proces podľa vnútroštátneho práva preto vyhovel procesným požiadavkám obsiahnutým v článku 8 Dohovoru. Súd ďalej rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 6 odseku 1** (právo na spravodlivý proces) Dohovoru pre nedostatočný prístup k súdu.

Phostira Efthymiou a Ribeiro Fernandes proti Portugalsku

5. február 2015

Vec sa týkala konania o návrat prvej sťažovateľky, ktorá je dcérou druhej sťažovateľky, do krajiny jej obvyklého pobytu, na Cyprus, tak ako to žiadal otec dieťaťa a nariadil portugalský najvyšší súd, ktorý rozhodol, že zadržiavanie dieťaťa v Portugalsku bolo neoprávnené na účely Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 a že návrat dieťaťa na Cyprus ho nevystaví vážnemu nebezpečenstvu v zmysle tohto dohovoru. Sťažovateľky namietali zásah do ich práva na rešpektovanie rodinného života rozhodnutím vnútroštátnych súdov o nariadení návratu dieťaťa na Cyprus.

Súd rozhodol, že **by bolo porušením článku 8** Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak by sa vykonalo rozhodnutie o nariadení návratu dieťaťa na Cyprus. Konštatoval najmä, že rozhodovací proces podľa vnútroštátneho práva nevyhovel procesným požiadavkám obsiahnutým v článku 8, majúc na zreteli najmä chýbajúce informácie o situácii na Cypre a nebezpečenstve hroziacom dieťaťu v prípade odlúčenia od matky.

Prebiehajúce konania

Lacombe proti Francúzsku (sťažnosť č. 23941/14)

Sťažnosť notifikovaná francúzskej vláde 4. mája 2016.

Y. S a O. S. proti Rusku (sťažnosť č. 17665/17)

Sťažnosť notifikovaná ruskej vláde 19. júna 2017.

Andersena proti Lotyšsku (sťažnosť č. 79441/17)

Sťažnosť notifikovaná lotyšskej vláde 23. novembra 2017.

⁹ Všetky odkazy na Kosovo, či už na územie, inštitúcie alebo obyvateľstvo, sú chápané v úplnom súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov č. 1244 (1999) bez toho, aby bol dotknutý status Kosova.

Preklad: **Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky**, Oddelenie dokumentácie, analytiky a komparatistiky

Zdroj:

Factsheet — International Child Abductions [online]. Štrasburg : Európsky súd pre ľudské práva, 2018 [cit. 2018-07-07]. Dostupné na internete:

<https://echr.coe.int/Documents/FS_Child_abductions_ENG.pdf>